

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2025

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2025 (RP 58/2025 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinnehåll.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2025 sänks inkomstposten med 187 miljoner euro och höjs anslagen med 757 miljoner euro.

Inkomstposter

Kalkylen över skatteinkomsterna sänks med 485 miljoner euro. Den nya kalkylen baserar sig i stor utsträckning på finansministeriets prognos från april. Det föreslås att intäktskalkylen för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster sänks med 98 miljoner euro. Vidare föreslås det att intäktskalkylen för samfundsskatten sänks med 226 miljoner euro och för mervärdesskatten med 272 miljoner euro. Förändringarna beror på att beloppen av influten skatt varit mindre än väntat och på prognosen för skattebasen. I intäktskalkylen för mervärdesskatten har dessutom förhöjningen av mervärdesskatt på sötsaker och choklad strukits. Avsikten var att skatteförhöjningen skulle träda i kraft den 1 juni 2025. Intäktskalkylen för arvs- och gåvoskatten höjs däremot med 95 miljoner euro och intäktskalkylen för apoteksskatt höjs med 16 miljoner euro utifrån uppgifterna om de influtna beloppen.

Kalkylen över inkomster av blandad natur höjs med sammanlagt 308 miljoner euro. Beloppet omfattar 200 miljoner euro som överförts från tidigare år.

Anslag

Anslagen ökas med 757 miljoner. De viktigaste beslutsbaserade anslagsökningarna riktas till försvarsutgifter samt till den inre säkerheten och beredskapen.

Betänkande FiUB 9/2025 rd

Allmän motivering

De största anslagsförändringarna föranleds emellertid av att finansieringen av vissa trafikprojekt med sammanlagt 190 miljoner euro tidigare läggas och av att behovskalkylerna i synnerhet inom finansministeriets och social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområden har preciserats. I den andra tilläggsbudgetpropositionen ingår också ett flertal ombudgeteringar och tidsmässiga ändringar av anslag. Dessutom anvisas 51 miljoner euro för lönejusteringar enligt statens avtalssuppgörelse. Kalkylen för ränteutgifterna för statsskulden sänks med 197 miljoner euro.

Utskottet har dessutom gjort en teknisk minskning i anslagen under moment 21.40.01 (-75 000 euro), eftersom behandlingen av den anknyttande budgetpropositionen (RP 57/2025 rd) fortfarande pågår i riksdagen.

Fullmakter och samtycke

Den andra tilläggsbudgetpropositionen innehåller betydande ändringar i fullmakterna. Delvis innebär de föreslagna fullmakterna anslagsökningar för de kommande åren, men till stor del kan anslagsbehovet täckas inom den befintliga ramen.

Inom försvarsministeriets förvaltningsområde höjs maximibeloppet för beställningsfullmakten för materiell utveckling av Försvarsmakten (PVKEH 2025) med cirka 130 miljoner euro för anskaffning av sprängämnen. Dessutom höjs maximibeloppet för beställningsfullmakten för projektet Flottilj 2020 med cirka 78 miljoner euro och beställningsfullmakten för ersättande av det försvarsmateriel som levererats till Ukraina (UKR 2023) med cirka 197 miljoner euro.

För bastrafikledshållningen föreslås en fullmakt på 220 miljoner euro till Trafikledsverkets serviceavtal för isbrytare. Dessutom beviljas Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland på grund av fördröjningar på nytt en fullmakt på 1,45 miljarder euro för serviceavtal inom landsvägsfärjetrafiken. Trafikprojekt som ingår i regeringens investeringsprogram inleds med fullmakter på sammanlagt 62 miljoner euro. Dessutom höjs fullmakterna för trafikledsprojekt som det tidigare beslutats om med sammanlagt cirka 23 miljoner euro, vilket främst föranleds av att kostnadskalkylerna har preciserats uppåt.

Regeringen föreslår ett samtycke genom vilket man förbinder sig till ett avtal om gemensam upphandling som gäller upphandling av en plattform enligt artikel 20.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen, och det i avtalet ingående villkor med karaktären av statsgaranti som gäller skadeersättningar som ska betalas solidariskt. Utskottet har behandlat frågan i samband med huvudtitel 32.

Balans

Den andra tilläggsbudgeten ökar statens behov av nettoupplåning med 944 miljoner euro. Statens behov av nettoupplåning 2025 beräknas uppgå till cirka 13,2 miljarder euro och den budgeterade statsskulden beräknas i slutet av 2025 ligga på cirka 183 miljarder euro, vilket är cirka 64 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Efter den andra tilläggsbudgeten kvarstår 81 miljoner euro som ofördelad reserv för innevarande år.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Huvudtitel 21

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 21

RIKSDAGEN

40. Statens revisionsverk

01. Omkostnader för Statens revisionsverk (reservationsanslag 2 år)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU-förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (RP 57/2025 rd) innebär ökade tillsynsuppgifter för Statens revisionsverk. Behandlingen av propositionen pågår dock fortfarande i riksdagen, och därmed stryker utskottet momentet och anslaget under momentet (75 000 euro) ur tilläggsbudgetpropositionen. Till följd av detta stryks också huvudtitel 21 ur propositionen.

Momentet och anslaget under det:

Utesl.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringen beslutade i samband med ramförhandlingarna om ett beredskapspaket för den inre säkerheten, som enligt utskottet behövs och är motiverat. I propositionen riktas 41 miljoner euro av beredskapspaketet till inrikesministeriets förvaltningsområde enligt följande: 21 miljoner euro till utvecklingen av befolkningsskyddet, 14 miljoner euro till Gränsbevakningsväsendets marina prestationsförmåga och 6 miljoner euro till utvecklingen av varningsmeddelanden. Det föreslås att en del av tillägget anvisas som en fullmakt i stället för en anslagsökning. Enligt utredning till utskottet lämpar sig fullmaktsförfarandet väl för ändamålet och det bedöms inte påverka genomförandet av anskaffningen av tunga svävare.

Utskottet välkomnar också att propositionen innehåller anslag (sammanlagt 7,7 miljoner euro) för att täcka de extra kostnader som säkerhetsläget har orsakat polisen och Gränsbevakningsväsendet. Det är också positivt att det anvisas ett tillägg för att trygga Gränsbevakningsväsendets operativa kapacitet vid östgränsen och på Östersjön under 2025.

Utskottet noterar dock att Gränsbevakningsväsendets behov enligt erhållen utredning är större än de anslag som föreslås. Utskottet ser det som nödvändigt att regeringen ser till att den förhöjda beredskapen tryggas både på land och till havs. Dessutom fäster utskottet (på samma sätt som t.ex. i

Betänkande FiUB 9/2025 rd

Huvudtitel 26

FiUB 6/2025 rd—SRR 2/2025 rd) också vikt vid säkerställandet av Tullens verksamhetsförutsättningar som en viktig PTG-myndighet (polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet) med ansvar för den inre säkerheten.

01. Förvaltning

51. Vissa investeringsunderstöd (reservationsanslag 2 år)

Utskottet anser i överensstämmelse med skrivningen i regeringsprogrammet att det är viktigt att trygga verksamheten vid Finlands skjutbanor och främja byggandet av nya skjutbanor. När skrivningen i regeringsprogrammet genomförs ska man beakta regionala behov och bedöma eventuella lagstiftningsbehov samt behoven hos centrala försvars-, reservist-, skytte- och jaktorganisationer samt myndigheter. Utskottet ökade momentet med 1,25 miljoner euro för detta ändamål i sitt senaste budgetbetänkande (FiUB 25/2024 rd—RP 109/2024 rd, RP 191/2024 rd). Utskottet anser det vara ändamålsenligt att det understöd på 300 000 euro som anvisats Aittokoski sportskyttecenter i Suomussalmi istället riktas för att utveckla Kruupakka skjutbana. Ändringen påverkar inte anslaget under momentet.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

50. Stödjande av försvars- och veteranorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Under momentet föreslås ett tillägg på 1,0 miljoner euro som föranleds av att Försvarsutbildningsföreningens utbildning och verksamhet som främjar den militära förmågan har ökat.

Utskottet hänvisar till sitt senaste budgetbetänkande (FiUB 25/2024 rd—RP 109/2024 rd, RP 191/2024 rd) och framhåller ännu kraftigare än tidigare att finansieringen av det frivilliga försvaret och Försvarsutbildningsföreningen bör tryggas så att en tillräcklig nivå på verksamheten inte är beroende av riksdagens engångshöjningar av finansieringen eller av anslagen i tilläggsbudgetarna. Det frivilliga försvaret har stor betydelse för försvarsviljan och den övergripande säkerheten i samhället. Regeringen bör därför sörja för Försvarsutbildningsföreningens möjligheter att sköta sina uppgifter och säkerställa en långsiktig planering av verksamheten med en stabil och förutsägbart finansiering.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Huvudtitel 32

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Förnyelse och koldioxidsnålhet

Regeringen föreslår att motiveringen till momentet kompletteras så att arbets- och näringsministeriet kan förbinda sig till ett avtal om gemensam upphandling som gäller upphandling av en plattform enligt artikel 20.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen, och det i avtalet ingående villkor med karaktären av statsgaranti som gäller skadeersättningar som ska betalas solidariskt. Innan ett gemensamt upphandlingsförfarande inleds ska medlemsstaterna godkänna ett avtal om gemensam upphandling som innehåller ett villkor enligt vilket avtalsparterna är solidariskt ansvariga för skador som inte omfattas av avtalet i situationer där den avtalspart som orsakat skadan inte kan identifieras. Med skador som inte omfattas av avtalet avses skador som inte hänför sig till upphandlingen av plattformen eller det avtal som reglerar detta och som har orsakats av kommissionen och myndigheterna i de medlemsstater som deltar i avtalet eller aktörer som handlar för deras räkning. Enligt ett sakkunnigyttrande till utskottet ligger bevisbördan för en skada som inte omfattas av avtalet på den som lidit skada. Om den som lidit skada inte kan styrka sina yrkanden på ett trovärdigt sätt, beviljas ingen ersättning.

Enligt propositionen är villkoret som gäller skadeståndersättning exceptionellt och har karaktären av statsgaranti, och därför inhämtas riksdagens samtycke till att förbinda sig till avtalet. Sakkunniga har ansett att villkoret om skadeståndersättning i sig är sedvanligt i avtalsrättsligt hänseende. Utskottet anser det vara exceptionellt att det i och med att man förbinder sig till avtalet uppkommer en statsgaranti vars eurobelopp är oklart. Enligt uppgifter till utskottet har Europeiska kommissionen inte lagt fram någon bedömning av storleken på en eventuell ersättning för skada. Det man känner till om maximibeloppet är att Finlands ersättningsandel är minst 1/28 och högst hälften av det ersättningsbelopp som medlemsstaterna och kommissionen gemensamt ansvarar för. Statsgarantin är permanent till sin natur, eftersom avtalet om gemensamt upphandlingsförfarande är i kraft tills vidare.

Utskottet uttrycker oro över att det inte går att fastställa någon övre gräns för statsgarantin. Utskottet tillstyrker dock det föreslagna samtycket så att arbets- och näringsministeriet på det sätt som förutsätts i EU:s förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen ska kunna förbinda sig till ett avtal om gemensam upphandling som gäller upphandling av en plattform enligt förordningen.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Huvudtitel 35

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Miljö- och naturvård

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Utskottet korrigerar ett tekniskt fel i propositionen. Det föreslås att finansieringen under momentet ska ökas och inte minskas, alltså korrigeras ordalydelsen i momentets beslutsdel i enlighet med detta.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet *beviljas ett tillägg på 2 192 000 euro.*

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentets anslag för nettouplåning till nominellt värde minskas med 75 000 euro.

Minskningen beror på den ändring som utskottet har föreslagit för utgiftsmoment 21.40.01. Behandlingen av propositionen som anslaget gäller (RP 57/2025 rd) pågår fortfarande i riksdagen, och därmed stryker utskottet momentet 21.40.01 och anslaget under det (75 000 euro) ur tilläggsbudgetpropositionen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet antecknas ett tillägg på *943 762 000 euro.*

SAMMANFATTNING

Enligt propositionen ökas anslagen med 756 846 000 euro, minskas inkomstposterna (utan nettouplåning och skuldhantering) med 186 991 000 euro och ökas nettouplåningen och skuldhanteringen med 943 837 000 euro.

Betänkande FiUB 9/2025 rd

Utskottet minskar anslagen med 75 000 euro. Inkomstposterna under moment 15.03.01 har minskats med motsvarande belopp.

Efter de föreslagna ändringarna uppgår de budgeterade inkomstposterna och anslagen för innevarande år med beaktande av den ordinarie budgeten och tilläggsbudgetarna till 90 082 855 000 euro.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2025 i proposition RP 58/2025 rd med ändringarna ovan.

Riksdagen beslutar att den andra tilläggsbudgeten för 2025 tillämpas från och med den 1 juli 2025.

Helsingfors 17.6.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Saara Hyrkkö gröna
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Martin Paasi saml (delvis)
medlem Minna Reijonen saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joona Räsänen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
medlem Henrik Wickström sv
ersättare Jaana Strandman saf
ersättare Ben Zyskowicz saml (delvis).

Betänkande FiUB 9/2025 rd

Sekreterare var

utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Jonna Berghäll
utskottsråd Tarja Järvinen
revisionsråd Minna Tiili.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 1 /sd

Reservation 1 /sd

Allmän motivering

I den andra tilläggsbudgeten för 2025 föreslår regeringen att intäktskalkylen för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster sänks med 98 miljoner euro. Vidare föreslår regeringen att intäktskalkylen för samfundsskatten sänks med 226 miljoner euro och för mervärdesskatten med 272 miljoner euro. Kalkylen över skatteinkomster minskar med ett nettobelopp på 485 miljoner euro samtidigt som anslagen ökas med sammanlagt 757 miljoner euro. Det är värt att notera att statens andel av utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa stiger med cirka 100 miljoner euro i och med att arbetslösheten ökar.

Sammantaget ökar behovet av nettouplåning med 944 miljoner euro och underskottet ökar till cirka 13,2 miljarder euro.

Finlands ekonomi lider av en utdragen ekonomisk recession som ytterligare har förlängts och förvärrats av regeringens misslyckade sysselsättnings- och tillväxtpolitik. Den svaga ekonomiska utvecklingen syns i att skatteinkomsterna kontinuerligt minskar, vilket leder till att underskottet bara växer trots sparåtgärderna.

Finlands underskott stiger i år igen över den gräns som skuldkriteriet enligt förfarandet för alltför stora underskott (EDP) tillåter. Överskridandet kan inte betraktas som tillfälligt eller obetydligt. I finansministeriets färskas prognos förutspås underskottet i de offentliga finanserna ligga på en nivå som motsvarar 4,2 procent av bnp 2025 och cirka 3,6 procent 2026.

Enligt finansministeriets prognos kommer den ekonomiska tillväxten att ligga på ungefär en procent 2025.

Den svaga tillväxten, den växande arbetslösheten och det därmed ökade underskottet förklaras delvis av raset inom bostadsbyggandet och konsumenternas höga sparkvot. Vid ramförhandlingarna beslutade regeringen om skattelösningar vars syfte är att påskynda tillväxten, men sakkunniga har på bred front ställt sig kritiska till hur effektiva de är. Dessutom inverkar de första besluten först från och med 2026. I nuläget skulle det ha behövts åtgärder som ökar förtroendet och köpkraften när osäkerheten inom den internationella handeln är stor. Det kan än en gång visa sig att regeringen har vidtagit åtgärder för sent och riktat dem fel.

SDP föreslog i sitt alternativ till regeringens budget för innevarande år cirka en halv miljard mer skattelättnader för låg- och medelinkomsttagare. I SDP:s alternativ presenterades också metoder för hur denna vitamininjektion, som skulle öka förtroendet och köpkraften, kan finansieras utan att underskottet ökar.

SDP skulle till exempel inte fortsätta de höjda FPA-ersättningarna, som visat sig vara ineffektiva och som också sakkunniga i stor utsträckning har kritiserat. Vi skulle avskaffa ineffektiva företagsstöd och täppa till de kryphål i beskattningen som i värsta fall stör tillväxten.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 1 /sd

Tilläggsbudgetens betydande och nödvändiga tilläggssatsningar på försvar och säkerhet kunde täckas genom dessa åtgärder i stället för genom skuldsättning.

Också det grundläggande linjeval för trafikprojekt i den andra tilläggsbudgeten är oklokt. Regeringen fortsätter att prioritera trafikprojekt som man inte har beslutat om inom den parlamentariskt tillsatta trafikgruppen (Liikenne 12). Denna verksamhetsmodell försämrar väsentligt förutsättningarna för parlamentariskt arbete över valperioderna för att trafikpolitiken ska bli planmässig och få den långsiktighet som det finns ett trängande behov av. Regeringen bör återgå till den parlamentariska arbetsgruppens principer inom trafikpolitiken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen redan i år förelägger riksdagen åtgärder för att stärka konsumenternas köpkraft och företagens förtroende.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen åtgärder för att minska ungdoms- och långtidsarbetslösheten.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar höjningarna av statens andelar i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen och som riktas till ersättningar för vård och undersökningar inom den privata sjukvården, samt riktar tilläggsresurser till välfärdsområdena för att trygga den offentliga hälso- och sjukvården och tillgången till vård.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafik- och kommunikationsnäten

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen fortsätter att prioritera trafikprojekt som man inte har beslutat om inom den parlamentariskt tillsatta trafikgruppen (Liikenne 12). Denna verksamhetsmodell försämrar väsentligt förutsättningarna för parlamentariskt arbete över valperioderna för att trafikpolitiken ska bli planmässig och få den långsiktighet som det finns ett trängande behov av.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 1 /sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen åtgärder för att återgå till den linje som den parlamentariska arbetsgruppen har slagit fast inom trafikpolitiken.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2025 enligt betänkandet, och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna fyra uttalandena.

Helsingfors 17.6.2025

Joona Räsänen sd
Seppo Eskelinen sd
Suna Kymäläinen sd
Aki Lindén sd
Pia Viitanen sd

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 2 /cent

Reservation 2 /cent

Allmän motivering

Statens revisionsverk konstaterade den 9 juni 2025 i sin bedömning av den finanspolitiska övervakningen av skötseln av de offentliga finanserna:

"Den kontinuerliga skuldsättningen i de offentliga finanserna är oroväckande. Regeringens mål för att stärka de offentliga finanserna och dämpa skuldsättningen är motiverade, men i planen för de offentliga finanserna presenteras inga åtgärder för att uppnå dem. Besluten vid halvtidsöversynen leder ännu längre bort från målet. Besluten är inte heller förenliga med säkerställandet av att EU-reglerna följs. I den nuvarande säkerhetsmiljön vore det särskilt viktigt att se till hållbarheten i de offentliga finanserna."

I den nu aktuella andra tilläggsbudgeten för 2025 ökar behovet av nettoupplåning med nästan en miljard euro, vilket leder till en total nettoupplåning på 13,2 miljarder euro i år.

Enligt tilläggsbudgeten minskar intäktskalkylen exempelvis för samfundsskatten med 226 miljoner euro, för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster med 98 miljoner euro och för mervärdesskatten med 272 miljoner euro. Till statens finansieringsandel av förtjänstskyddet och grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna föreslås ett tillägg på sammanlagt 103,5 miljoner euro på grund av ökad arbetslöshet.

Till följd av den av samlingspartiet ledda regeringens politik är det arbetslösheten, antalet konkurser och den offentliga skulden som vuxit, inte ekonomin.

I stället för att nå regeringens mål på 100 000 nya sysselsatta har vi nu i landet en allt större arbetslöshet. Det finns redan fler än 300 000 arbetslösa. Enligt finansministeriets prognos sommaren 2025 kommer sysselsättningsgraden 2027 att vara lägre än vid ingången av valperioden 2023.

Regeringens mål för ett underskott på högst en procent i de offentliga finanserna 2027 blir allt mer avlägset, eftersom underskottet enligt finansministeriets prognos sommaren 2025 väntas ligga på 3,5 procent år 2027. Skillnaden mellan regeringens mål och prognosen är så stor som 7,7 miljarder euro.

Enligt målet i regeringsprogrammet ska skuldkvoten i de offentliga finanserna stabiliseras och därefter vändas i en riktning som ur ett valperiodsövergripande perspektiv är permanent nedåtgående. Nu väntas skuldkvoten för första gången stiga till över 90 procent 2029 på grund av det stora underskottet hos de offentliga samfunden och den otillräckliga ekonomiska tillväxten. Enligt ministeriets prognos från sommaren 2025 kommer skuldkvoten att öka varje år.

När det gäller antalet konkursansökningar har siffrorna varit lika dystra senast 1996, det vill säga för nästan 30 år sedan. Enligt Statistikcentralen har 3 710 konkursförfaranden inletts inom loppet av ett år.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 2 /cent

Finlands förutsägbarhet som investeringsobjekt har försvagats betydligt under valperioden. Skattepolitiken har blivit helt oförutsägbar. Istället för att avveckla onödiga reglering har en hel drös nya kostnader införts för näringslivet. Regeringen håller till och med just nu på och inrättar ett nytt besvärswerk som först beviljar tillstånd och sedan själv överklagar dem.

Finland behöver positiva utsikter som medför stabilitet och inget hopp. Förtroendet bör återställas för att företagen ska våga investera och anställa människor igen.

Atmosfären och omvärlden ska vara stabila och förutsägbara. Nu är det inte så. Regeringen har valt en instabilare väg. Det goda med Finland var tidigare att den politiska risken var liten. Nu är det inte längre så.

Centerns recept för tillväxt är: planerad i Finland, tillverkad i Finland och ägd i Finland. Finland behöver starkare tillväxtutsikter. Målet ska vara att åtminstone fördubbla tillväxten jämfört med prognosen.

Eftersom våra problem är gemensamma och långvariga föreslår Centern parlamentariskt samarbete över partigränserna. Behovet av samarbete på det ekonomiska området har också lyfts fram bland annat av president Sauli Niinistö, Finlands tidigare statsminister Paavo Lipponen och Finlands Banks chefdirektör Olli Rehn.

Utan åtgärder och omfattande samarbete finns det en risk för att regeringen inte kommer att nå sina centrala ekonomiska mål och blir tvungen att bjuda riksdagen på fler överraskningar som den upplåning på nästan en miljard euro som föreslås i den andra tilläggsbudgeten för 2025.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen i syfte att vända den ekonomiska utvecklingen inleder ett parlamentariskt samarbete där man tar fram ett åtagande över valperioderna om en långsiktig sanering av de offentliga finanserna och satsningar på ambitiösa tillväxtåtgärder.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2025 enligt betänkandet, och

att riksdagen godkänner det föreslagna uttalandet.

Helsingfors 17.6.2025

Markus Lohi cent

Mika Lintilä cent

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 3 /gröna

Reservation 3 /gröna

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Som ett led i klimatåtgärderna inom jordbruket och markanvändningssektorn föreslår regeringen anslag för att stärka skogarnas tillväxt och kolsänkorna genom informationsstyrning och för att uppdatera datasystemen för verkställande av skogslagstiftningen.

Trots enskilda anslagsökningar minskar anslagen för att främja klimatneutralitet under ramperioden ändå betydligt inom andra sektorer än forsknings- och utvecklingsverksamheten. Samtidigt kräver uppnåendet av klimatförpliktelserna på EU-nivå och Finlands nationella klimatneutralitetsmål allt fler åtgärder. Särskilt oroväckande är situationen inom markanvändningssektorn, där regeringen fortfarande inte föreslår trovärdiga åtgärder eller tillräckliga anslag. För att sektorn ska gå från att vara en utsläppskälla till att bli en kolsänka krävs att avverkningarna begränsas. Ett tydligt sätt att minska avverkningarna och stärka kolsänkan skulle vara att minska användningen av trä som energikälla, till exempel genom att slopa skatteförmånen för vedeldning.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar de propositioner till riksdagen som krävs för att Finland ska nå målet om klimatneutralitet enligt klimatlagen år 2035.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen behövliga propositioner om åtgärder genom vilka kolsänkan inom markanvändningssektorn stärks till den nivå som Finlands klimatneutralitetsmål kräver.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 3 /gröna

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Som ett led i regeringens investeringsprogram föreslår regeringen sammanlagt cirka 16 miljoner euro för att täcka utgifterna för FPA-ersättningar i samband med försöket med valfrihet för 65 år fyllda och för att utreda effekterna av försöket. Regeringen satsar åter pengar på FPA-ersättningar, trots att den tidigare FPA-ersättningsmodellen var dyr och misslyckad. Vårdköerna blev inte kortare, men det kostade, och pengarna gick till stora privata vårdföretag. Att öka FPA-ersättningarna försämrar vårdens kontinuitet och förvärrar bristen på läkare inom den offentliga sektorn. Det är också oklart om regeringen tänker permanenta finansieringen av FPA-ersättningarna eller om det bara är en tillfällig gåva till dem som använder privata tjänster.

I stället för att skjuta pengar till FPA-ersättningarna bör finansieringen styras direkt till välfärdsområdena för att avveckla vårdköerna.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen riktar de medel som reserverats för genomförandet av försöket med valfrihet för personer som fyllt 65 år direkt till välfärdsområdena.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2025 enligt betänkandet, och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna tre uttalandena.

Helsingfors 17.6.2025

Saara Hyrkkö gröna

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 4 /vänst

Reservation 4 /vänst

Allmän motivering

Den andra tilläggsbudgeten för 2025 skildrar framför allt Finlands dåliga ekonomi. Statens netoupplåning ökar med 944 miljoner euro.

Skatteinkomsterna minskar på grund av det svaga ekonomiska läget. Det föreslås att kalkylen över skatteinkomster sänks med 485 miljoner euro. Det föreslås att intäktskalkylen för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster sänks med 98 miljoner euro och att intäktskalkylen för samfunds-skatten sänks med 226 miljoner euro. Förändringarna förklaras av att beloppen av influten skatt varit mindre än väntat och av den försvagade skattebasen.

Högerregeringen har misslyckats med alla sina viktigaste mål för den ekonomiska politiken. Regeringen lovade stoppa skuldsättningen, men Finlands skuldkvot bara ökar. Högerregeringens nedskärningspolitik har fördjupat och förlängt lågkonjunkturen i Finland. Nedskärningarna som drabbat låg- och medelinkomsttagarna har försvagat den totala efterfrågan och tillväxten, och pengarna delas ut till höginkomsttagarna, som sparar största delen av sina förtjänster. Det är ingen effektiv tillväxtpolitik.

För att råda bot på det svaga ekonomiska läget valde regeringen att införa skattelättnader i miljardklassen för höginkomsttagare och stora företag. Det är vad regeringen kallar tillväxtåtgärder. De kommer sannolikt endast att leda till att statsskulden ökar. Samtidigt skär regeringen i Finlands kunskapsunderlag, det vill säga utbildningen, som utgör grunden för ekonomisk framgång. Regeringens uppfattning av källorna till tillväxt är felaktig.

Regeringen lovade 100 000 nya sysselsatta, men arbetslösheten har ökat under hela regeringsperioden. Antalet arbetslösa har stigit med 80 000 personer och långtidsarbetslösheten hotar nu att stiga till samma nivå som efter depressionen på 1990-talet. Regeringens sysselsättningspolitik, som baserar sig på nedskärningar i den sociala tryggheten, har misslyckats.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Arbetslösheten har ökat avsevärt och allt fler är långtidsarbetslösa. Situationen underlättas inte av att regeringen på ett historiskt sätt försämrar den sociala tryggheten. Nedskärningarna i den sociala tryggheten har inte skapat nya arbetstillfällen på det sätt som regeringen förväntat sig. Regeringen bör lägga om riktningen för sin sysselsättningspolitik och göra allt den kan för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen. Om arbetslösheten håller i sig finns det risk för att den går från att vara konjunkturrelaterad till att bli långvarig och strukturell, vilket permanent försämrar produktiviteten och hållbarheten i Finlands ekonomi. Riksdagen anser med anledning av den misslyckade sysselsättningspolitiken att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 4 /vänst

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

20. Veterinärvård och bekämpning av växtskadegörare (förslagsanslag)

I tilläggsbudgeten ingår ett tilläggsanslag på 1,6 miljoner euro för betalning av ersättningar för produktionsförluster till pälsdjursfarmer enligt 85 § i lagen om djursjukdomar (76/2021). Pälsdjursuppfödningen är en oetisk näring från det förflutna och den innebär också en risk för pandemi. Pälsdjursuppfödningen bör avvecklas helt och hållet, precis som man gjort på andra håll i Europa. I stället för att pälsdjursuppfödarna åter får ersättning för produktionsförluster bör pälsdjursuppfödningen förbjudas och ett avträdelsestöd betalas till uppfödarna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att avveckla pälsdjursuppfödningen i Finland och i stället för ersättning för produktionsförluster betalar avträdelsestöd till pälsdjursuppfödarna.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Som en del av klimatåtgärderna inom jordbruket och markanvändningssektorn föreslår regeringen ett anslag på 8,5 miljoner euro för jord- och skogsbruksministeriet för att stärka skogarnas tillväxt och kolsänkorna genom informationsstyrning. Det är positivt att regeringen anvisar anslag för att stärka kolsänkorna genom informationsstyrning. Enbart informationsstyrning räcker dock inte, utan det behövs konkreta åtgärder. Utan konkreta åtgärder kan de kollapsade kolsänkorna hindra Finland från att nå målet att bli koldioxidneutralt 2035. Det kan också bli dyrt för de offentliga finanserna om vi blir tvungna att kompensera för de kollapsade kolsänkorna genom ytterligare åtgärder inom andra sektorer eller genom att köpa utsläppsrätter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 4 /vänst

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen ett åtgärds paket med tillhörande lagändringar och anslagsförslag för att stärka Finlands kolsänkor och på så sätt hålla fast vid möjligheten att uppnå Finlands mål att bli koldioxidneutralt 2035.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Sysselsättning och företagsamhet

Regeringens sysselsättningspolitik har enbart gått ut på att skära i den sociala tryggheten. Det har inte varit en fungerande politik, utan sysselsättningen har försvagats och arbetslösheten har ökat drastiskt.

Särskilt oroväckande är det att andelen långtidsarbetslösa ökar. När arbetslösheten blir långvarig har det negativa följder för den arbetslösas arbetserfarenhet, kunnande och självförtroende. En potentiell arbetsgivare kan lätt uppfatta det som ett stigma att en arbetssökande varit arbetslös en längre tid, vilket gör det svårare att få ett nytt jobb. Den ekonomiska termen hysteres beskriver vilka långtgående negativa effekter en hög arbetslöshet har på ekonomin. I Finland orsakade hysteres-effekten problem särskilt efter 1990-talets depression. Det finns risk för att samma problem återkommer nu när långtidsarbetslösheten närmar sig samma rekordhöga nivå som efter 90-talet.

Ansvaret för sysselsättningen har överförts på kommunerna. Kommunernas verktyg för att hantera långtidsarbetslösheten har dock försvagats när regeringen exempelvis har begränsat möjligheterna att använda lönesubvention och underdimensionerat anslagen för skötseln av sysselsättningen.

Vänsterförbundet anser att Finland bör driva en aktivare arbetskraftspolitik och hjälpa särskilt långtidsarbetslösa att hitta tillbaka till arbetsmarknaden. Vi föreslår en modell med en arbetsgaranti för långtidsarbetslösa som innebär att den kommun som ansvarar för arbetskraftsservicen har skyldighet att ordna arbete för långtidsarbetslösa, om de inte får arbete på den öppna arbetsmarknaden. Lönesubvention kan användas för att ordna sysselsättning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen reagerar på den ökande långtidsarbetslösheten genom att införa en arbetsgaranti för långtidsarbetslösa och genomföra de ändringar i lagstiftningen och anslagen som en arbetsgaranti kräver.

Betänkande FiUB 9/2025 rd
Reservation 4 /vänst

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Genom den andra tilläggsbudgeten fortsätter regeringen att stödja den privata hälso- och sjukvården med nya och höjda FPA-ersättningar. Vi anser inte att det är praktiskt ändamålsenligt att styra omfattande tilläggsfinansiering för att stödja privat tjänsteproduktion samtidigt som välfärdsområdena gör omfattande besparingar och minskar personalen. Regeringens sparbeslut försvagar jämlikheten och tillgången till tjänster. De besparingar som fås genom att slopa höjningarna av FPA-ersättningarna bör styras till välfärdsområdena för att stärka primärvården och ge snabbare tillgång till vård.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att statsrådet återtar både de redan genomförda och de nu planerade höjningarna av FPA-ersättningarna för privat vård, och att regeringen riktar de inbesparade pengarna till välfärdsområdena för att stärka den offentliga primärvården och snabba upp tillgången till vård.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2025 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner de fyra uttalandena ovan, och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen.

Helsingfors 17.6.2025

Hanna Sarkkinen vänst